

Tillsyn och tillsynsvägledning inom vattenskyddsområden

Nationell handläggartäff 4-5 februari 2015

Ann Dahlberg
Verksjurist

Legalitetsprincipen

- **1 kap 1 § regeringsformen**

All offentlig makt i Sverige utgår från folket.

Den svenska folkstyrelsen bygger på fri åsiktsbildning och på allmän och lika rösträtt. Den förverkligas genom ett representativt och parlamentariskt statskick och genom kommunal självstyrelse.

Den offentliga makten utövas under lagarna.

Proportionalitsprincipen

- En spärr mot ”överdriven” maktutövning – ”inte skjuta sparvar med kanon”
- Rimlig balans mellan vad det allmänna vinner jmf med vad den enskilde förlorar.
- T.ex i 2 kap 15 § regeringsformen, 7 kap 25 och 26 kap 9 §§ miljöbalken

Lagligt stöd för tillsyn

- 26 kap miljöbalken

3 § Tillsynen utövas av Naturvårdsverket, Havs- och vattenmyndigheten, generalläkaren, länsstyrelsen, andra statliga myndigheter och kommunerna i enlighet med vad regeringen har bestämt.

Varje kommun utövar tillsyn inom kommunen över miljö- och hälsoskyddet enligt 9 kap, ej tillståndspliktig verksamhet och avfallshanteringen enligt 15 kap.

Miljötillsynsförordningen (2011:13)

- Regeringen har specificerat och delat upp ansvaret
- Operativt tillsynsansvar – länsstyrelsen eller kommunen(2:8,2:9)
- Om flera är operativa- myndigheterna får komma överens(2:2)
- Anmälningssplikt till övriga aktuella tillsynsmyndigheter(1:16)
- Krav på att samordna tillsyn om det är ändamålsenligt och möjligt, 1:17 men även i 26 kap 6 § MB

Tillsynsvägledande myndigheter

- Havs- och vattenmyndigheten ska ge tillsynsvägledning i frågor om vattenskyddsområden enligt 7 kap MB, (3:5)
- Länsstyrelserna ska ge tillsynsvägledning i länet, (3:16)
- TVL- myndigheter ska samverka. Myndigheter på statlig central nivå ska inom sitt vägledningsområde särskilt ge stöd till lst:s tillsynsvägledning i länet (3:1)
- Både HaV och Lst ska ha planer för TVL (3:17)

Definitioner i miljötillsynsförordningen

- **Operativ tillsyn** – ”tillsyn som utövas direkt gentemot den som bedriver eller har bedrivit en verksamhet eller vidtar eller har vidtagit en åtgärd”
- **Tillsynsvägledning** – ”utvärdering, uppföljning och samordning av operativ tillsyn samt stöd och råd till de operativa tillsynsmyndigheterna”

Överlåtelse av operativ tillsyn

- Länsstyrelsen får överlåta till kommunal nämnd om fullmäktige begärt det och prövning enligt särskilda förutsättningar i 1 kap 20 § MTF är uppfyllda
- Överlåten tillsyn kan tas åter och ska så göras vid misskötsel (26 kap 4 § MB och 1 kap 21 § MTF)
- Viktigt att Ist har förutsättningar att ge kommunen effektiv tillsynsvägledning i frågor som rör objekten (1 kap 20 § 5. MTF)

Prövning är inte tillsyn

- Viktigt att skilja på när man är prövningsmyndighet – fattar beslut, ger tillstånd eller dispens – eller tillsynsmyndighet. Kan vara lst eller kommun
- Legalitetsprincipen – krävs stöd i lagen för bägge roller
- Olika former av handläggningsregler och beslut
- Vid tillsyn förelägger eller förbjuder man – tex förelägger om försiktighetsåtgärder eller förelägger om utredning
- Vid prövning beviljar man en dispens med villkor

Tillsynsmyndighetens uppgifter

- 26 kap miljöbalken
- Säkerställa syftet med balken
- Kontrollera efterlevnaden av MB, föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av MB samt vidta de åtgärder som behövs för att åstadkomma rättelse, förelägga eller förbjuda, anmäla misstänkta brott till polis eller åklagare
- Genom råd, information och liknande verksamhet skapa förutsättningar för att balkens ändamål ska kunna tillgodoses

Forts. tillsynsmyndighetens uppgifter

- Yttra sig vid olika prövningar och processer
- Behovsutredning, register, tillsynsplan
- Följa upp och utvärdera
- Naturvårdsverkets allmänna råd om tillsyn NFS 2001:3 och Handbok om operativ tillsyn 2001:4

